

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

-

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

-

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Ehdotamme, että esitettyjen kriteerien lisäksi uusien ja olemassa olevien datakeskusten vedenkulutusta seurattaisiin myös kansallisesti Huoltovarmuuskeskuksen toimesta. Vaikka puhtaan veden käyttö on Suomessa vähäistä muuhun Eurooppaan verrattuna, vedenkulutusta tulisi jatkossa seurata sekä hankekohtaisesti että kansallisella tasolla erityisesti, jos datakeskusten määrä kasvaa merkittävästi.

Muutoksista ilmoittaminen ja muutosilmoitusten ajankohta (7 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

-

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

-

Muut esitystä koskevat huomiot

Datakeskusten määrän odotetaan kasvavan Suomessa merkittävästi tulevana vuosina, joten hankkeiden vaikutuksia tulisi arvioida kokonaisvaltaisesti ja pitkäjänteisesti hallitun kasvun aikaansaamiseksi. Datakeskuksia koskevaa kansallisen tason päätöksentekoa ja koordinaatiota tulisi vahvistaa, jotta voidaan paremmin priorisoida hankkeita, ohjata niiden sijoittumista, huolehtia energiajärjestelmän kestävydestä sekä lisätä kansallista osaamista ja talouden kasvupohjaa datakeskusliiketoiminnassa. Kansallisen tason koordinaation tulisi koota yhteen vähintään hallituksen, Fingridin, kuntien ja alan sidosryhmien edustajia.

Rakli ehdottaa, että suunnitteilla olevia datakeskushankkeita tulisi arvioida ja priorisoida ainakin seuraavien kriteerien perusteella:

A) Datakeskusten kansallisessa tiekartassa esitetyt ns. korkean lisäarvon datakeskuksen kriteerit:

- Investointi synnyttää Suomeen arvonlisää ja työllisyyttä ja edesauttaa datatalouden kasvua
- Investointi edesauttaa suomalaisia yrityksiä, julkisia toimijoita ja yliopistoja kehittämään yhdessä korkean lisäarvon liiketoimintaa ja uutta osaamista
- Investointi synnyttää elinkeinotoimintaa kasvukeskusten ulkopuolella

B) Lisäksi ehdotamme priorisoitavaksi:

- Hankkeita, jotka hyödyntävät olemassa olevaa rakennuskantaa ja infraa
- Hankkeita, jotka sijoittuvat sähköverkon kannalta optimaalisiin paikkoihin ja lähelle sähköntuotantoa
- Hankkeita, jotka hyödyntävät toiminnastaan syntyvää hukkalämpöä
- Hankkeita, joiden haittavaikutukset luontoon ja paikalliseen ympäristöön ovat mahdollisimman pienet.

Lausunnon antajasta

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset kunnista, valtiolta ja yksityiseltä sektorilta. Jäsenemme ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä sekä näiden ammattimaisia edustajia. Jäsenemme investoivat rakennetun ympäristön uudis- ja korjaushankkeisiin vuosittain 5–10 mrd. euroa. Raklin jäsenten omistama kiinteistökanta Suomessa on noin 100 milj. m².

Salo Aino
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry